

Øvelse 16: Tullestranda kommunestyre

Mål med øvelsen: Elevene skal øve seg på debatteknikk.

Ill: Melkeveien

- **Aktuelle fag:** Samfunnsfag
- **Antall deltakere:** 10–15, del gjerne klassen i to.
- **Tid:** Prosjektarbeid/hjemmelekse + to timer debatt = omtrent en skoledag

Slik gjør du øvelsen

Elevene representerer fiktive parti og forhåndsdefinerte standpunkt.

Gruppen deles inn i tre partier og 1–3 ordstyrere. Hvert parti består av 3-4 personer. De tre partiene får navnet «Parti Rød», «Parti Grønn» og «Parti Blå». Partiene får partiprogram og saker fra lista nedenfor. Hvert parti er for en sak og mot en annen sak. Den tredje saken har de i utgangspunktet ikke noe standpunkt til. Elevene skal forberede innledning og argumenter til de to sakene partiene har tatt stilling til. Den saken de ikke har tatt stilling til skal de ikke forberede, her er de åpne for gode argumenter fra de andre partiene.

Alle skal forberede et innlegg på to minutter, halvparten av hvert parti forbereder innlegg i saken de er for, og halvparten forbereder innlegget i saken de er imot. Ordstyrer(ne) forbereder debatten og leder møtet.

Gjøres oppgaven over to dager, for eksempel med hjemmelekse å forberede innleggene, kan elevene velge klesplagg i partiets farge eller som på annet vis representerer politikken eller representantene.

Dere velger én av de to følgende sakslistene til behandling. Sakene er satt sammen slik at alle partier har en sak de er for, imot og usikker på og at de er uenige i saker med begge de andre partiene:

Saksliste 1

Sak 1: Oppnevning av ny lokal rovviltnemnd

Den lokale rovviltnemnda har valgt å gå av i protest mot at de er bedt om å felle to ulvetisper i kommunen. Sauebønder er redde for buskapen sin etter at flere har mistet dyr på utmarksbeite. Rovviltnemnda mener at artsmangfoldet er truet og at ulven står i fare for å bli utryddet.

Kommunestyret må nå ta stilling til om de støtter den lokale protesten, eller om de ønsker å oppnevne en ny rovviltnemnd som vil felle ulvetispene.

- **Rød:** Mot
- **Grønn:** For
- **Blå:** Usikker

Sak 2: Eksamen før russetida

Regjeringen åpner for en prøveordning med eksamen før russetida.

Ungdomsrådet har laget et forslag til vedtak der det står: «Tullestanda kommune ber Tullemark fylkeskommune om å delta i prøveordningen hvor eksamen gjennomføres før 1. mai, før russetida begynner. Da kan russen begynne feiringen etter at det 13-årige skoleløpet er avsluttet.»

- **Rød:** Usikker
- **Grønn:** Mot
- **Blå:** For

Sak 3: Reversering av ny regionstruktur

Regjeringen har vedtatt å reversere påbegynt regionreform. Tullemark var foreslått sammenslått med nabofylket Rulleland og de skulle få flere oppgaver som tidligere ble ivaretatt nasjonalt. Dette innebar at regionale politikere ville fått større innflytelse. Samtidig ville det blitt lenger avstand til politikerne på nytt regionalt nivå. Nå skal prosessen stoppes og Tullemark skal fortsette som eget fylke.

- **Rød:** For
- **Grønn:** Usikker
- **Blå:** Mot

Saksliste 2

Sak 1: Oljeleting i nordområdene

Det er sendt ut et forslag på høring fra nasjonalt nivå om det skal gjennomføres nye prøveboringer i nabokommunen, Ballnes. Oljeinntekter har stor betydning for nasjonal økonomi. Naturen i området er sårbar og har en egenverdi.

- **Rød:** For
- **Grønn:** Mot
- **Blå:** Usikker

Sak 2: Avvikling av 10 % fraværsgrense

Ordningen med 10 % fraværsgrense er foreslått avviklet. Fraværordningen har redusert fraværet i videregående skole i Tullemark med hele 25 %. Samtidig har antallet elever som får «ikke vurdert» økt fra 200 til 300 elever.

- **Rød:** Usikker
- **Grønn:** For
- **Blå:** Mot

Sak 3: Ny sykehusstruktur, sentralisering Sykehuset i Tullestranda

Tullestranda sykehus er foreslått nedlagt og flyttet til et nytt og moderne sykehus som skal bygges i nabokommunen Ballnes. Sykehuset erstatter fire lokalsykehus. Kommunen mister arbeidsplasser, og reisetiden for pasientene øker med 25 minutter. Tullestranda Sykehus er gammelt og mangler moderne utstyr for å kunne ha en fullverdig akuttberedskap. Det har vært vanskelig å rekruttere tilstrekkelig med fagfolk til sykehuset.

- **Rød:** Mot
- **Grønn:** Usikker
- **Blå:** For

Partiprogram for Rød

Partiet Rød er et parti på venstresiden av politikken. Partiet er sosialistisk/sosialdemokratisk.

Hovedsakene er at kommunen skal ta mer ansvar for enkeltpersonene, sikre flere arbeidsplasser og at alle skal få like gode tilbud. Når sakene skal til behandling, sier partiprogrammet følgende:

- Oppnevning av lokal rovviltnemnd: Mot
- Eksamen før russetida: Usikker
- Reversering av ny regionstruktur: For
- Oljeleting i Lofoten, Vesterålen og Senja: For
- Avvikling av 10 % fraværsgrense: Usikker
- Ny sykehusstruktur, sentralisering: Mot

Partiprogram for Grønn

Partiet Grønn er et parti i sentrum av politikken. Partiet er et liberalt miljøparti og for individuelle rettigheter. Hovedsaken er å ta vare på den flotte naturen som finnes i kommunen, skape et inkluderende flerkulturelt samfunn og jobbe for flere miljøvennlige arbeidsplasser. Når sakene som skal opp til behandling, sier partiprogrammet følgende:

- Oppnevning av lokal rovviltnemnd: Mot
- Eksamen før russetida: For

- Reversering av ny regionstruktur: Usikker
- Oljeleting i Lofoten, Vesterålen og Senja: Mot
- Avvikling av 10 % fraværsgrænse: For
- Ny sykehusstruktur, sentralisering: Usikker

Partiprogram for Blå

Partiet Blå er et parti på høyresiden i politikken. Partiet er verdikonservativt. Hovedsakene er at hver person i større grad skal ha frihet til å velge selv, det må bli bedre veier og mindre byråkrati (enklere å starte firma eller bygge på egen tomt). Når sakene som skal opp til behandling, sier partiprogrammet følgende:

- Oppnevning av lokal rovviltnemnd: Usikker
- Eksamen før russetida: For
- Reversering av ny regionstruktur: Mot
- Oljeleting i Lofoten, Vesterålen og Senja: Usikker
- Avvikling av 10 % fraværsgrænse: Mot
- Ny sykehusstruktur, sentralisering: For

Valglister

Dersom dere vil gjennomføre valg etter debatten, kan dere bruke følgende lister/stemmesedler:

- [Parti Rød \(PDF, 121 kB\)](#)
- [Parti Blå \(PDF, 124 kB\)](#)
- [Parti Grønn \(PDF, 122 kB\)](#)

Refleksjon i etterkant

- Hva innebærer det å representere velgerne sine? Må man da alltid følge partiprogrammet? Hvordan er det å være politiker og skulle forsvare saker som man ikke er enig i?
- Politikken påvirkes i liten grad av hva som blir sagt på talerstolen i et kommunestyremøte. En stor del av politikken blir til gjennom

forhandlinger, i møter i små grupper, lobbyisme og mediepåvirkning. Hva tenker dere om dette?

- Politikerne former politikken, vi stemmer på politikere og partier. På hvilke måter kan du og jeg påvirke politikerne?
- Hvorfor var ikke Parti Brun invitert til debatten? Strider begrunnelsen mot ytringsfriheten, eller kan det være andre grunner til at kun tre partier er invitert?

Variasjon 16.1

Velg gjerne aktuelle saker fra egen kommune. NB! Se til at alle partiene er uenige med hverandre i en sak.

Ordstyrer skal være en partipolitisk nøytral leder av debatten. Ordstyrer(e) kan fokusere på ytringsfrihet i sin forberedelsestid.

Tell stemmer under voteringen og koble mot øvelse 3 om gjennomføring av valg, og variasjon 3.2 og 3.3 om utregning av mandatfordeling og kandidatføring.

Variasjon 16.2: for dem som ønsker større utfordringer

Har dere flere elever, kan noen være journalister som stiller spørsmål til politikerne.

Sett av tid til å forhandle slik at partiene kan gjennomføre møter med hverandre og forhåndsavtale utfallet i enkeltsaker.

Gjennomfør øvelsen med flere partier, formøter, lobbyister, media og en aktiv administrasjon. Dette gir et mer realistisk inntrykk av hvordan politikk utformes, og det gir en pekepinn på hvordan man selv kan gå frem for å påvirke politikk uten å være med i et politisk parti.

Andre relevante øvelser

- [b.stem, KS sitt spill om medvirkning](#)
- [Mini-FN, FN-sambandet](#)